

Codi document: 014cat
Nom document: El Camí de Le Puy
Idioma: Català
Data creació: 9 de maig de 2007
Data actualització: 9 de maig de 2007

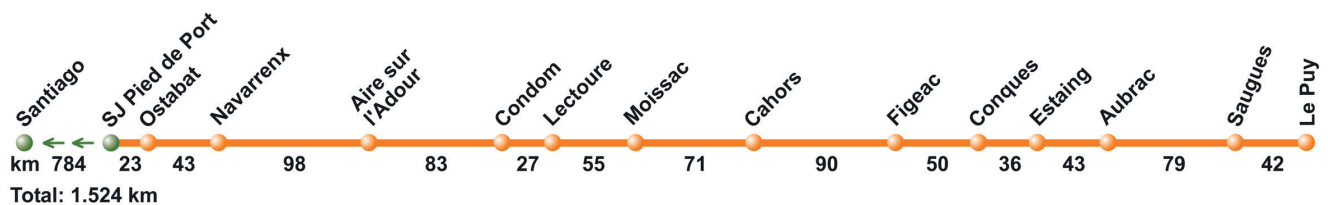
El Camí de Le Puy

Mapa

Mapa del Camí de Le Puy

(<http://www.gronze.com/cami-de-sant-jaume/cami-de-le-puy.htm>)

Croquis

Introducció

El **Camí de Le Puy**, també conegut com a **Via Podense**, **Podiense** o **Podiensis**, és el més important i antic dels Camins de Sant Jaume a França. Fou l'any 950 ó 951 quan Godescalc, bisbe de Le Puy, acompanyat d'un nombrós seguici, emprengué el camí vers la tomba de l'apòstol encomanant-se a la verge de Notre Dame du Puy. L'itinerari seguit per Godescalc és poc conegut, a diferència del que varen seguir les desenes de milers de pelegrins medievals que prenen com a punt de partida, o com a important punt de pas del seu camí a Compostel·la, el gran temple marià de la catedral de Le Puy. Eren devots provinents fonamentalment del centre de França, de Suïssa, Alemanya, Àustria, Polònia i Hongria. La gran quantitat de monuments que jalonen la ruta i les nombroses llegendes que han sobreviscut al pas dels segles testimonien l'esplendor de la peregrinació a l'edat mitjana.

Avui dia el nombre de pelegrins augmenta any rere any d'una manera espectacular: l'any 2005, més de trenta mil pelegrins varen partir de la ciutat de Le Puy vers a Compostel·la. Així doncs, el nombre de pelegrins que recorren cada any el Camí de Le Puy és molt superior al nombre de pelegrins que recorren el Camí del Nord o el Camí de la Plata. I, és clar, molt inferior als que recorren el Camí Francès. Com és normal avui dia, també en aquest camí molts dels pelegrins que inicien la marxa a Le Puy divideixen el recorregut en diferents trams d'una o dues setmanes, amb la intenció d'anar completant-lo poc a poc en funció de les possibilitats personals. Tampoc falta qui, amb dos mesos per endavant i una bona forma física, no dubta a intentar arribar a Santiago d'una tirada. Entre aquests últims, i com és fàcil d'endevinar, la majoria són jubilats.

Una bona part dels pelegrins del Camí de Le Puy són francesos o alemanys i, en menor mesura, suïssos, austríacs, belgues, holandesos, italians, canadencs i nord-americans. Malauradament gairebé no hi ha espanyols. París és París, però la França rural també és una meravella que val la pena tastar...

Per acabar la introducció, cal aclarir tres qüestions: la primera és que quan parlem de Le Puy ens referim a la ciutat de Le Puy en Velay, que no hem de confondre amb altres poblacions franceses de nom similar, com ara el poble de Le Puy Notre Dame; la segona és que per una qüestió pràctica els noms de les poblacions els escriurem sempre en francès, i, la tercera, és que en aquesta web considerem que el Camí de Le Puy acaba a Saint Jean Pied de Port, on comença el Camí Francès. Sobre això últim, en no haver-hi cap convenció al respecte, igual de vàlid seria considerar que on acaba un camí i comença l'altre és a Roncesvalles.

Regions i departaments

El poder polític està fortament centralitzat a França i, a l'inrevés que les comunitats autònomes a Espanya o els *länder* a Alemanya, les regions són unitats administratives amb escassa autonomia política. Cada una de les regions, les 22 més les 4 d'ultramar, es subdivideixen en departaments, unitat administrativa similar a les províncies espanyoles. En general, els departaments francesos, en total 96, són més petits que les províncies espanyoles, que són 49.

El Camí de Le Puy passa per quatre regions i vuit departaments: **Alvèrnia/Auvergne**(*) (Alt Loira/Haute-Loire), **Llenguadoc Rosselló/Languedoc-Roussillon** (Losera/Lozère), **Migdia Pirineus/Midi-Pyrénées** (Avaron/Aveyron, Ôlt/Lot, Tarn i Garona/Tarn-et-Garonne, Gèrs/Gers) i **Aquitània/Aquitaine** (Landes/Landes, Pirineus Atlàntics/Pyrénées-Atlantiques).

(*) nom català /nom francès

Poblacions

Al llarg dels 741 quilòmetres el camí passa per **74 poblacions amb serveis**, amb una **mitjana d'una població amb serveis cada 10,0 km**. És una dada força bona que ens permet afirmar que el Camí de Le Puy està suficientment proveït de serveis per als pelegrins. En aquest sentit, és un camí que no presenta gaires dificultats, tot i que, òbviament, no és comparable amb la mateixa dada (5,6 km) del trillat Camí Francès. Una peculiaritat força important del Camí de Le Puy és que **no passa per cap ciutat gran**. La més poblada és Cahors, amb uns vint-i-cinc mil habitants. I la segona és Le Puy, amb poc més de vint mil habitants. Només hi ha dues altres ciutats amb més de deu mil habitants: Figeac i Moissac. Així doncs, no hi ha dubte que és un camí essencialment rural. Fem un breu repàs de les distàncies més llargues sense possibilitat d'avituallament, que són: de Vaylats a Cahors (27,6 km); de Lascabanes a Lauzerte (22,8 km), i de Lane Soubiran a Aire sur l'Adour (21,0 km).

Tot seguit adjuntem un document amb el llistat de les poblacions; les distàncies relatives, les distàncies acumulades, els serveis disponibles i les variants més importants.

Document de les localitats del Camí de Le Puy (distàncies i serveis)
(<http://www.gronze.com/documents/pdf/012cat.pdf>)

Albergs

A França els albergs per a caminants s'anomenen **gîtes d'étape**. A l'igual que a Espanya, cada *gîte d'étape* té les seves pròpies peculiaritats, característiques i normatives. Algunes són propietat de l'ajuntament (*gîte communal* o *centres d'accueil*), altres són privades, altres són d'alguna associació, etc. Les *gîtes d'étape* no són, ni de bon tros, exclusives per als pelegrins; també acullen els nombrosos senderistes (*randonneurs*) i, en alguns casos, turistes amb el carnet d'alberguista. A banda de les *gîtes d'étape*, alguns monestirs o abadies disposen d'una hostatgeria condicionada per acollir els caminants, amb serveis religiosos i espirituals orientats, ara sí, als pelegrins a Compostella. I, per últim, hi ha els albergs de joventut (*Auberges de Jeunesse* o *Foyers des Jeunes Travailleurs*), que també accepten pelegrins.

En comparació amb els albergs espanyols del Camí Francès, els albergs francesos són, en general, **més petits**. Hi ha algunes excepcions, però el nombre de places sol oscil·lar entre les 15 i les 35. Els albergs francesos solen ser **nets i acollidors**, i, és clar, també són **més cars**: per dormir el preu sol situar-se entre els 8 i 14 euros, i si afegim el sopar i l'esmorzar (alguns albergs ofereixen aquest servei) el preu puja fins als 25 o 30 euros. Els albergs francesos, al contrari que la majoria dels espanyols, no accepten, sota cap concepte ni circumstància, sobrepassar el nombre de places màxim assignat. És a dir, **està prohibit dormir a terra**. Encara que algú pugui pensar-ho, no ho fan pas per fastiguejar; al contrari, ho fan, d'una banda, per oferir un bon servei, i, d'altra banda, perquè les pòlisses de les assegurances d'incendi i accident no cobririen una eventualitat en cas que a l'alberg hi hagués més persones de les permeses. Relacionat amb això últim, i per acabar d'una vegada les comparacions entre els albergs espanyols i francesos, esmentarem la diferència que, de fet, és més important: els albergs a França funcionen amb **reserva prèvia**. Al principi, per a qui no estigui acostumat, pot semblar un destorb, però amb el pas dels dies les virtuts d'aquesta norma es fan més evidents que no pas els inconvenients. El principal avantatge és que, un cop tenim feta la reserva, podem arribar a l'alberg a l'hora que vulguem (dins un límit, és clar). A més, tenint en compte l'estricta limitació de places, el sistema de reserva prèvia es converteix gairebé en necessari. Alguns, afortunadament la minoria, ja tenen totes les reserves fetes amb setmanes d'antelació; altres, la majoria, fan la reserva el mateix dia o la nit abans.

A l'actualitat (any 2007) el Camí de Le Puy disposa de **més de 90 gîtes d'étape** (incloent-hi hostatgeries de caràcter religiós i albergs de joventut). Així resulta la xifra aproximada d'**un alberg cada 8 km de mitjana**. És a dir, la xarxa d'albergs és molt completa. I, tot i que hi ha més albergs per quilòmetre en el tram de Le Puy a Conques, els trobem força ben distribuïts al llarg de tot l'itinerari. Per tant, no hi ha dificultat en fer tot el recorregut de *gîte* a

gîte. També, per aquells que vulguin més comoditats i gaudir de les *delicatessen* que ofereix la gastronomia local, i no els vingui d'uns quants euros, hi ha un munt de **chambres d'hôtes** (quelcom semblant a les cases rurals) amb les seves *tables d'hôtes* (el sopar que ofereixen els amfitrions de les *chambres d'hôtes*). I per últim hi ha els hotels, sense encant pels pelegrins i amb un preu elevat.

Senyalització i traçat

Quan a la primera meitat de la dècada dels anys vuitanta Elías Valiña, el *cura do Cebreiro*, autor d'estudis històrics de gran calat intel·lectual sobre el Camí de Sant Jaume, anava amunt i avall amb un pot de pintura groga recuperant la traça històrica del camí, el Camí de Le Puy ja feia uns quants anys que estava senyalitzat en tot el seu recorregut. I és que la història dels camins de gran recorregut a França ve de lluny.

L'any 1947 neix la CNSGR (*Comité National des Sentiers de Grande Randonnée*) i l'any 1951 es completa la senyalització del primer GR (Sender de Gran Recorregut), el Tour del Mont Blanc. L'any 1972 ja hi ha 10.000 km de GR senyalitzats. L'any 1978 la CNSGR es converteix en la FFRP (*Fédération Française de la Randonnée Pédestre*), avui dia una associació molt forta i professionalitzada, i que, amb un alt pressupost anual, s'encarrega de la senyalització, condicionament, manteniment i promoció d'una xarxa de senders de 65.000 km de GR i de 115.000 km de PR (Sender de Petit Recorregut). Un d'aquests senders és el GR 65, denominat *Sentier de Saint-Jacques de Compostelle*, que va de Ginebra a Roncesvalles. El tram de Ginebra a Le Puy (anomenat *Via Gebennensis*), perfectament senyalitzat i recorregut encara per pocs pelegrins, no forma part del Camí de Le Puy.

Coneguts els antecedents, ara ja podem explicar dues diferències bàsiques entre els camins de Santiago a Espanya i a França:

La senyalització. A Espanya la senyalització és a mans de les associacions d'amics del camí i cada una es responsabilitza d'un tram. A França, la senyalització és a càrrec en exclusiva de la FFRP. A Espanya els camins estan senyalitzats amb fletxes grogues i en un sol sentit, mentre que a França estan senyalitzats amb les tradicionals marques blanques i vermelles de GR i en els dos sentits. A França les marques estan col·locades només a les cruïlles o allà on pugui haver-hi dubtes, evitant redundàncies. Aquestes marques són discretes i ben visibles, i als pobles i ciutats passen desapercebudes per aquells que no les busquen.

El traçat. Aquí hi ha una diferència subtil però de gran importància: a Espanya els Camins de Sant Jaume els senyalitzen pelegrins, mentre que a França els senyalitzen senderistes. Simplificant, i parlant en un sentit ampli, podem dir que els pelegrins tenen en essència un objectiu i una finalitat primordial, que és arribar a Santiago. En canvi, els senderistes, tot i que, segurament, també volen arribar a Santiago (de fet, no deixa de ser un Camí de Sant Jaume), es mouen en base a unes motivacions de fons més difuses, relacionades amb l'oci, la cultura, l'esport o la salut, per citar alguns exemples. És a dir, els camins a Espanya avancen directes, o gairebé, a Santiago, sense gaires filigranes; en canvi, els camins a França presenten una traça més 'distreta', afegint quilòmetres sense gaires miraments, bé per evitar un trosset de carretera, bé per passar per una ermita, un poble, etc.

Anar en transport públic ...

... a Le Puy. Algú ha qualificat d'odissea al fet d'anar en transport públic a Le Puy. Potser és una mica exagerat, però sí és ben cert que hi haurem de dedicar tot un dia. Primer hem d'esbrinar com anar a Lyon. Hi podem anar en avió, però el més habitual és anar en tren Talgo fins a Perpignan o Montpellier i prendre allà un tren d'alta velocitat TGV fins a Lyon (es poden comprar els dos bitllets alhora en qualsevol oficina de RENFE, i cal no oblidar que els bitllets de TGV s'han de validar a l'estació abans d'agafar el tren). L'empresa nacional dels ferrocarrils francesos es diu SNCF (*Société Nationale des Chemins de Fer*). Un cop a Lyon, sense canviar d'estació, hem de prendre un tren TER (regional) fins a Saint Étienne (hi ha moltes freqüències diàries i la durada és d'1 hora). A Saint Étienne prenem un altre tren TER fins a Le Puy (hi ha entre 9 i 12 freqüències diàries i la durada és d'1 hora i 30 minuts). I ja hem arribat a Le Puy, tampoc era tan difícil... Per horaris i més informació vegeu renfe.es i sncf.fr.

Caminar a França

El Camí de Le Puy és l'extensió natural del Camí Francès però que, en discórrer per terres gal·les, presenta unes connotacions sensiblement diferents. En els apartats anteriors ja hem comentat algunes característiques pròpies dels camins de Sant Jaume a França. Ara toca completar la llista, tot i que algunes d'aquestes peculiaritats són conegudes per a qualsevol persona que hagi fet turisme al país veí. Doncs bé, aquestes característiques són:

Reserva prèvia de plaça a l'alberg. El més convenient, si més no en aquest cas, és aplicar la màxima que diu *allí donde fueres haz lo que vieres*. Val la pena acostumar-se a fer reserva de plaça als albergs, encara que es faci el mateix dia al matí o al migdia. Tots aquells que consideren que això de reservar plaça als albergs no forma

part de l'esperit d'una peregrinació i estiguin disposats a dur fins al final els seus principis, han de tenir present que amb quasi tota seguretat alguna nit no trobaran lloc amb sostre on arrecerar-se, i, per tant, han d'estar preparats per dormir, com es diu a França, a *la belle étoile* (a 'la bonica estrella'. De fet, fer bivac és força habitual a França). També pot passar que un nombrós grup de senderisme organitzat tingui reservades totes les places d'un o varis albergs d'una mateixa localitat amb setmanes d'antelació i, per tant, que un pobre pelegrí (com va ser el cas de l'autor d'aquest escrit), tot i intentar fer la reserva, s'acabi trobant més penjat que un fuet de Vic...

L'idioma. El francès i l'anglès són les dues llengües que més es parlen. També és habitual coincidir amb persones, caminants i autòctons, que parlen espanyol, amb més freqüència conforme el camí s'apropa al Pirineu. D'una banda, la major part dels encarregats dels bars, botigues i restaurants dels pobles petits de zones rurals, per on majoritàriament transcorre el camí, només parlen francès. D'altra banda, entre els pelegrins hi ha de tot, però és força habitual utilitzar l'anglès, atès que és una llengua que els alemanys, els centroeuropeus i els francesos (sobretot els joves) dominen molt bé. Aquells que no sàpiguen ni francès ni anglès no tindran problemes bàsics, relacionats amb dormir o menjar, però sí patiran un cert aïllament per les dificultats de comunicació amb els altres pelegrins. I per aquells que no sàpiguen francès un bon consell és aprendre de memòria frases fetes que puguin ser útils, i conèixer i saber pronunciar les paraules més habituals. Per últim recordar que els francesos, com és normal, tenen una gran estima per la seva llengua, i miren amb més bons ulls a aquells que fan un esforç per entendre-la i parlar-la.

El pressupost. Caminar a França és una mica més car que a Espanya. La principal diferència està en el preu dels albergs, sensiblement més cars en el Camí de Le Puy que en el Camí Francès, entre altres motius perquè una bona part d'aquests últims estan subvencionats. Com passa amb tots els llargs camins a peu, les despeses es poden inflar o disminuir quasi tant com es vulgui. Alguns pelegrins dormen cada dia a *chambres d'hôtes* i no s'estan d'anar als millors restaurants; altres compren el menjar als supermercats i fan bivac. Tanmateix, com que la majoria no som ni a un extrem ni a l'altre, poden ser útils alguns suggeriments, com són: aprofitar la cuina disponible per als pelegrins que hi ha a molts albergs; evitar les begudes alcohòliques, com cervesa o vi, quan mengem de menú, atès que habitualment no estan incloses en el preu i l'inflen bastant; evitar els hotels i les *chambres d'hôtes*; provar algun dia que faci bon temps, juntament amb altres pelegrins, la plaent experiència de dormir al ras, i, per acabar, fer les trucades de telèfon a les cabines públiques.

Els horaris. A França es dina entre les 12 i les 2 del migdia (com a molt tard), i es sopa entre les 7 i les 8,30 de la tarda. De fet, als albergs que ofereixen sopar cal estar assegut a taula a les 7 o a les 7,30. L'excepció a aquests horaris tan poc habituals a les nostres contrades són les ciutats més grans i turístiques, com ara Le Puy o Cahors, on els restaurants disposen d'horaris més amplis. Val a dir que, quan el camí s'apropa al Pirineu, aquests horaris es tornen un xic més flexibles.

El sopar i l'esmorzar dels albergs. Com hem comentat a l'apartat dels albergs, alguns d'ells ofereixen als caminants la possibilitat de sopar i/o esmorzar. L'humil consell d'aquesta web és, en aquests casos, acceptar-ho. El primer motiu és perquè en general el menjar està força bé, tant en qualitat com en quantitat. El segon és perquè de ben segur que fora de l'alberg ens sortirà més car. El tercer és perquè en el sopar segurament tastarem alguna 'exquisitat' gastronòmica regional. I el darrer motiu, i el de més pes sens dubte, és perquè els sopars i els esmorzars als albergs són comunitaris, fet que sempre permet gaudir d'una estona força agradable en bona companyia i fer relacions peregrines (en el sentit ortodox de la paraula...).

Trucades telefòniques. A França, per trucar i rebre trucades amb el mòbil cal tenir actiu el *roaming*, un servei gratuït que cal sol·licitar a la nostra operadora. Molt de compte, de tota manera, amb utilitzar gaire el mòbil perquè, d'una banda, la tarifa de les trucades dependrà de les dues operadores que intervenen i pot ser molt alta, i, d'altra banda, perquè de les trucades que es reben cal pagar el cost de l'operadora francesa (mentre que qui realitza la trucada paga el cost de l'operadora espanyola). Per tant, un suggeriment: utilitzeu el mòbil només per a l'imprescindible. Resulta més econòmic trucar des de les cabines públiques que hi ha, gairebé sense excepció, a totes les poblacions. Totes les cabines funcionen amb targeta de prepagament, que es pot comprar a supermercats i bars, i també a qualsevol oficina de *la Poste* (correus), on són una mica més econòmiques. Per últim, cal recordar que el prefix internacional de França és el '0033' o '+33', i el d'Espanya és el '0034' o '+34'.

Transport de motxilles. És força habitual a França que els camins de gran recorregut més importants disposin d'un servei privat de transport de motxilles i/o persones, en col·laboració amb les *gîtes d'étape* i algunes *chambres d'hôtes*. En el Camí de Le Puy bastants caminants, sobretot francesos, contracten aquest servei i durant l'etapa només carregen una petita motxilla de *pícnic*. Per exemple, l'empresa Bourricot Express cobreix el tram de Moissac a Burgos, i l'empresa La Coquille cobreix el tram de Lectoure a Roncesvalles. L'opinió d'aquesta web sobre el fet de caminar sense motxilla està explicitada a la pàgina d'alguns consells, al paràgraf 'cotxe de suport'.

L'ambient pelegrí. A les vuit o quarts de nou de la tarda els pobles queden deserts, com si hagués caigut una bomba de neutrons. Molts pobles ni tan sols tenen un trist bar on el pelegrí pugui alimentar l'ànima i els bars solen tancar abans de les nou, amb l'excepció dels indrets més turístics. A més, els pelegrins es lleven molt d'hora i la majoria comença a caminar tot just el sol treu el nas. Per tant, no hi ha dubte que aquest és un camí més sobri que no pas el camí a Espanya, més donat a les calideses de bar i a les llargues sobretalles. El contrapunt, però, està en els sopars comunitaris als albergs, on es gaudeix, com no, d'aquells moments d'alegria i comunió que converteixen a tots els pelegrins, vinguin d'on vinguin, i siguin el que siguin, en iguals.

La credencial. Cal portar la credencial del pelegrí per identificar-nos com a tals, i que ens permetrà l'accés als albergs específics per a pelegrins. Qualsevol de les credencials que lliuren les associacions espanyoles és vàlida, de la mateixa manera que també ho són les credencials en francès de les associacions franceses. També lliuren la credencial a la catedral de Le Puy en acabar la missa de benedicció del pelegrí, que s'oficia diàriament a les set del matí.

Recorregut

De Le Puy a Aumont Aubrac. El tram de Le Puy a Conques, que transcorre pel bell mig del massís central francès, és una autèntica meravella paisatgística i passa per uns pobles encisadors. Sortim de la ciutat de Le Puy per la rue de Compostelle, en suau pujada tot gaudint d'una bona panoràmica de la ciutat. Voregem la petita vila de La Roche i, poc després, arribem a Saint Christophe sur Dolaison. Continuem per pistes, algunes d'asfalt, trobem perfectament senyalitzada la variant de Bains i, amb algunes petites pujades i baixades, passem per Ramourouscle i Moltbonnet. Travessem bonics boscos per pistes de terra, pugem a le Chier, baixem al bell poble de Saint Privat d'Allier, tornem a pujar fins al preciós llogaret de Rochegude (amb l'església de Saint Jacques sobre una roca mig penjada al buit), i fem una vertiginosa baixada per sender (la més dura de tot el camí) fins a Pratclaux. A partir de Pratclaux seguim sense dificultat fins a Monistrol d'Allier, on iniciem una pujada duríssima i llarga, però magnífica, fins a la vila de le Vernet. Planegem una bona estona per un territori ramader, en un entorn excepcional, fins baixar suaument al visible poble de **Saugues**. A partir de Saugues continuem per llargues pistes i, a trams, per carreteres secundàries, ara sense gaires desnivells (però guanyant altitud). Passem per les petites viles de le Pinet, la Clauze (amb una curiosa i contundent torre elevada sobre un bloc de granit), le Falzet, le Villeret d'Apchier i Chanaleilles, aquesta última fora del camí, a un xic més de mig quilòmetre i amb serveis i alberg pels pelegrins. Continuem per un bosc de faigs i ben aviat sortim a una carretera secundària que anem seguint. Trobem el desviament a Domaine le Sauvage (dos quilòmetres fora del camí i amb allotjament per a pelegrins), passem per la capella de Saint Roche, superem alguns puja i baixa fins a le Rouget, i arribem finalment en suau baixada a la població de **Saint Alban sur Limagnole**. Les muntanyes i les pastures recorden Navarra. Sortim de Saint Alban per carretera, seguim un camí a la dreta que passa per Grazières Mages i tornem a sortir a la mateixa carretera (ens podem estalviar el desviament a Grazières no deixant la carretera). Prenem tot seguit un camí en forta pujada al principi però que es va suavitzant progressivament, passem per Chabanes Planes i baixem a les Estrets. Després, una vall d'impressionant bellesa ens condueix al poble d'Aumont Aubrac, a les portes de l'altiplà de l'Aubrac, on ja podem començar a degustar el 'exquisit' *aligot* (un puré de patata i formatge típic de l'Aubrac). I poble d'aquell que no li agradi l'*aligot*...

D'Aumont Aubrac a Conques. Espai immens i solitari. Creuar a peu la regió volcànica de l'Aubrac serà inoblidable. A la sortida d'Aumont Aubrac passem, discretament, per sota de l'autopista A-75 (Montpellier - Clermont Ferrand). Continuem per camins i pistes sense cap dificultat, passant per la Chaze de Peyre, les Quatre Chemins i Finieyrols. De Finieyrols a Nasbinals el camí és una autèntica delícia: enormes extensions, pastures, bestiar, camins de transhumància prehistòrics encaixonats en murs de pedra, i moltes, moltes flors a la primavera i molta, molta neu a l'hivern. A partir de Finieyrols el camí sempre va per sobre dels 1.100 metres d'altitud. Passem per Rieurtot d'Aubrac (aquí comença la variant del llac de Saint Andéol, que acaba al poble d'Aubrac), Montgros i **Nasbinals**, un bonic i turístic poble amb tots els serveis. Els nou quilòmetres que separen els pobles de Nasbinals i Aubrac són els més espectaculars de tot el Camí de Le Puy. 'Perquè anar a Irlanda si aquí tenim l'Aubrac?', diu la publicitat. Sí, hi ha una certa semblança, però és com comparar naps i cols. A la sortida de Nasbinals el camí guanya altitud fins a superar la cota dels 1.400 metres, i després planeja. El paisatge és grandios i fascinant. I el clima sever: som al territori habitat més fred de tot França, Alps inclosos. La boira baixa i el fort vent són habituals, fins i tot a l'estiu. Al petit poble d'Aubrac (1.300 metres d'altitud) arribem en lleugera baixada. Aquí comença un llarg descens per camins estrets i boscosos fins a Saint Chély d'Aubrac (800 metres d'altitud), passant abans per Belvezet. Sortim de Saint Chély en forta pujada i més endavant creuem un bosc de faigs preciós mentre anem perdent altitud. Tornem a fer un curta però dura pujada fins a la Rozière i, poc després, per si no n'hi hagués hagut prou, una altra forta baixada fins al preciós poble de **Saint Côme d'Olt** (350 metres d'altitud), inconfusible pel seu campanar tort, emplaçat a la vigorosa i fèrtil vall del riu Lot (en català es diu *Olt*, però aquesta vegada per evitar confusions seguirem anomenant-lo Lot). Aquest riu, que precisament neix a l'Aubrac, ens l'anirem trobant de tant en tant fins a Cahors. Per ara l'anem seguint, i ho fem en el mateix sentit que el curs de les seves aigües. El camí, en aquest tram, no presenta gaires desnivells (sobretot si prenem les variants que van més a prop del riu), i passa per les boniques poblacions d'**Espalion**, Bessuéjols, Verrières, fins l'arribada impressionant a **Estaing**, un poble enganxat a un castell. Sortim d'Estaing seguint una carretera secundària al costat del riu i, a uns tres quilòmetres, abandonem el riu Lot per començar una pujada dura i llarguíssima. Afortunadament, aquesta pujada, en bona part d'asfalt, es va suavitzant conforme guanyem altitud. Passem per alguns masos i creuem per senders de boscos frondosos abans d'arribar al petit poble de Golinac, un privilegiat balcó sobre la vall del Lot. Seguim a partir de Golinac per tranquil·les i relaxants pistes, de terra i d'asfalt, gaudint d'un agradable paisatge muntanyós. Ara hi ha pocs desnivells i amb tendència a perdre altitud. Passem pels llogarets de les Albusquiès i Campagnac abans d'arribar al poble de Espeyrac. D'Espeyrac pugem a Sénergues, un petit poble del qual sortim en un dur i curt empit. Més endavant, caminant en pla, passem per alguns masos, i arribem a la forta baixada per sender que ens porta a un dels pobles més bonics del món (segons els francesos): Conques. La contemplació de l'abadia de Saint Foy al final de la baixada és un altre moment d'èxtasi emocional que ens regala el Camí de Le Puy.

De Conques a Cahors. Sortim de Conques seguint un bonic sender en dura pujada, de quasi dos quilòmetres, fins a la capella de Sainte Foy, magnífic balcó sobre Conques. A partir de la capella de Sainte Foy la pujada es suavitzava i, ben aviat, hem de triar entre seguir el camí per Prayssac o bé prendre la variant de Noailhac (la distància, d'uns vuit quilòmetres, és semblant. Per Prayssac el camí és més bonic, i per Noailhac hi ha menys desnivells). Poc després de la confluència de les dues variants seguim una carretera secundària que baixa a la ciutat industrial, i un xic degradada, de Decazeville, síntesi dels problemes socials i racials de la França actual. Sortim de Decazeville per un carrer en forta pujada fins a l'església de Saint Roch. Seguim un tram de carretera i, ben aviat, la deixem per baixar a retrobar-nos amb el vell conegut riu Lot. El creuem i entrem a Livinhac le Haut. Sortim de Livinhac le Haut per un camí sense dificultats i que va guanyant altitud fins arribar a Montredon, petit poble sobre un turó. Després,

el camí continua sense dificultats, amb suaus desnivells, per pistes i carreteres secundàries a través de la plàcida i tranquil·la campanya francesa, mentre anem passant per un munt de petites viles, com ara Saint Félix i Saint Jean Mirabel. La baixada per carretera a la important ciutat de **Figeac**, a la vall del riu Célé (afluent del Lot), es fa un xic pesada i, a més, l'alberg de pelegrins, força acollidor, es troba a l'altra punta de la població. Sortim de Figeac en suau pujada fins a un bon mirador de l'entramat urbà. A partir d'aquí seguim per pistes d'asfalt amb molt pocs desnivells passant per la Cassagnolle, Faycelles i, per llargues pistes de terra que travessen bonics boscos, continuem fins a Gréalou. Un parell de quilòmetres més endavant de Gréalou, en una cruïlla de camins, podem veure a la nostra dreta un dolmen. Baixem altra vegada a la vall del Lot per un territori calcari, abrupte i ple de penya-segats, i arribem al captivador poble de **Cajarc**. Quatre quilòmetres passat Cajarc creuem el riu Lot, voregem el llogaret de Gaillac i prenem un camí que va guanyant altitud. Els desnivells ara són suaus i el camí, força agradable, avança per paratges bonics i solitaris tot creuant extensos boscos de roures. Així doncs, caminem ràpid i sense dificultats, passant per alguns masos, fins al poble de Limogne en Quercy. Superat Limogne continuem pel mateix tipus de camins, passant a prop de Varaire (desviament d'un quilòmetre), fins a Bach, població sense serveis. Quatre quilòmetres més endavant tenim l'opció de desviar-nos dos quilòmetres del camí per anar a Vaylats, on les monges que regenten l'enorme convent de la vila disposen d'una hostatgeria per a pelegrins. Hem de tenir present que de Vaylats a Cahors hi ha una tirada de vint-i-vuit quilòmetres sense trobar ni un trist bar o botiga, tot i que es passa per bastants masos. Per tant, cal carregar força aigua, sobretot a l'estiu. Aquest tram no presenta cap dificultat (excepte que no hi ha serveis) i continuem amb la mateixa tipologia de camins, força agradables de caminar. Finalment, baixem en picat per pista asfaltada a Cahors, ciutat que al pelegrí que camina des de Le Puy li sembla enorme. Hi entrem creuant un riu, endevineu quin? Ho heu encertat: el Lot.

De Cahors a Moissac. Sortim de Cahors creuant el riu Lot pel original i magnífic pont Valentré, i gaudirem d'un altre d'aquells instants en què recordarem perquè ens agrada tant caminar. Ara sí, deixem enrere definitivament el riu Lot: ell anirà a lliurar les aigües de l'Aubrac al riu Garona, que les vessarà a l'Atlàntic, i nosaltres seguirem el camí cap a Compostel·la i, potser, Finisterre. Tot just creuar el pont Valentré el camí s'enfila bruscament, gairebé en grimpada, fins a la Croix de Magne. Després seguim caminant còmodament per llargues pistes, amb alguns suaus desnivells, passant per la Rozière i Labastide Marnhac. Un xic més endavant tenim la possibilitat de desviar-nos tres quilòmetres per visitar el poble de L'Hospitalet. Nosaltres seguim en una llarga tirada fins arribar, en baixada, a Lascabanes. Sortim de Lascabanes superant una curta pujada i, després, per un llarg i planer camí arribem a Montcuq (en aquest tram hi ha una variant senyalitzada que no passa per Montcuq i escurça tres quilòmetres el recorregut). Seguim caminant, ara per un terreny menys planer, direcció al petitíssim poble de Montlaurzun, emplaçat sobre un pujol. Gaudim del melangiós i bucòlic paisatge de la campanya francesa: suaus muntanyes, boscos, prats, poblets, masos... El camí voreja Montlaurzun sense pujar-hi, i continua vers al poble medieval de **Lauzerte**, que domina sobre un turó les valls circumdants. Arribem al casc antic de Lauzerte en rigorosa pujada. Però val la pena, sens dubte, visitar aquest poble, considerat un dels més bonics de França. Sortim de Lauzerte baixant el turó i ben aviat el camí ens obliga a superar una petita serra, a la baixada de la qual hi trobem la solitària ermita de Saint Sernin. Seguim sense dificultats per bones pistes, passem pel costat de l'hotel Aube Nouvelle i poc més endavant pel poble de Durfort Lacapelette. Continuem amb alguns puja i baixa, creuem petits llogarets sense serveis i, per fi, arribem en llarga i suau baixada a Moissac, ciutat emplaçada a la vall del Tarn i, curiosament, agermanada amb Astorga.

De Moissac a Lectoure. Sortim de Moissac pel passeig que avança en paral·lel al canal lateral del riu Garona, al principi al costat del riu Tarn i més endavant del Garona (aquí conflueixen els dos rius), i el seguim, obviant la variant que va per la serra. No hi ha pèrdua possible. Anem seguint el passeig al llarg de setze quilòmetres, deixant a la dreta els pobles de Boudou i Malause. A l'alçada de Pommevic creuem el canal i seguim per carretera secundària fins a Espalais, on creuem el riu Garona i pugem en un fort empit cap al centre de l'acollidora vila d'**Auvillar**. El contacte amb el Garona, el riu més important del sud de França i que neix a la Vall d'Aran, ha estat breu. Sortim d'Auvillar per un sender boscos, més endavant continuem per pistes, a trams d'asfalt, i passem per Bardigues, per l'encantador poblet de Saint Antoine, per Flamarens, i finalment per Miradoux, on hi arribem en llarga però suau pujada. El paisatge, els camins, els boscos, els pobles, les valls, els rius, les terres de conreu... altra vegada extraordinari. En aquest camí no hi ha etapes de tràmit: totes, sense excepció, tenen al·licients. Sortim de Miradoux per carretera secundària, prenem un camí en suau baixada, passem a prop d'un castell en ruïna i arribem al petit poble de Castet Arrouy. Seguim per llargs camins sense cap dificultat i, bastant abans d'arribar-hi, ja veiem de lluny la imponent torre de la catedral de Lectoure.

De Lectoure a Aire sur l'Adour. A la sortida de Lectoure baixem a la vall del Gers, creuem el riu i seguim direcció a Marsolan. És millor entrar al poble de Marsolans sense deixar la carretera d'entrada, atès que el camí fa un rodeig absurd. Sortim de Marsolans superant un rierol en una baixa i puja, i seguim fins a la bifurcació de la variant de La Romieu. Passar per **La Romieu** es justifica plenament amb la visita de la seva magnífica col·legiata, però allarga el recorregut en quasi sis quilòmetres. El camí per La Romieu enllaça amb el camí principal un cop passat Castelnaud sur l'Auvignon. Aquells pelegrins que no vagin a La Romieu cal que segueixin recte per un tranquil camí que ressegueix la bonica vall de l'Auvignon. Poc després de la unió dels dos ramals passem per la capella de Saint Germain, voregem un estany (on es practiquen esports aquàtics) i seguint un camí boscos d'allò més plaent, amb algun suau desnivell, arribem sense adonar-nos-en a la ciutat de **Condom**. Uns set quilòmetres passat Condom tenim la possibilitat de desviar-nos per visitar el petitíssim poble medieval de Larressingle (a uns 800 metres del camí). El petit esforç val la pena: és una 'monada'. De Larressingle a Montréal du Gers fem una llarga tirada de més de setze quilòmetres, però caminem per bones pistes, sense gairebé desnivells, i avancem ràpid. Arribem al centre del bonic poble de Montréal per un llarg carrer d'entrada. A la sortida de Montréal hi ha la possibilitat de pujar al llogaret de Seviac, antic emplaçament romà, un desviament que afegeix uns tres quilòmetres al recorregut. Una altra llarga tirada, de disset quilòmetres, per camins bons i fàcils, ens condueix a Eauze, primer per terres de conreus, i després,

per una llarga i rectilínia pista forestal que creua un preciós bosc fins just a l'entrada a **Eauze**. A partir d'Eauze el camí perd una xic del seu indubtable atractiu. Seguim bàsicament per camins que creuen terres de conreu, amb molt pocs desnivells, passem pel petit poble de Manciet, que ofereix algun servei, i anem directament (a trams seguint la carretera departamental) fins a **Nogaro**. El bon alberg de Nogaro és a l'entrada del poble, en una àrea d'acampada i equipaments esportius. Sortim de Nogaro per la part nord del poble (o bé seguint la carretera que creua el poble), i continuem un tram de carretera fins prendre un camí que, amb alguns suaus puja i baixa, ens porta a la població, una mica dispersa, de Lanne Soubiran. Continuem per camins entre conreus, ara per un terreny completament pla, en un llarg tram una mica avorrit. Arribem a Aire sur l'Adour, a la vall del riu Adour (*Ador* en català), fent tota una volta (més bonica però més llarga) per estalviar-nos un bon tram de carretera (aquesta carretera creua tota la població de Barcelonne du Gers abans d'entrar a Aire sur l'Adour).

D'Aire sur l'Adour a Navarrenx. Ja ens trobem en un territori amb una clara influència basco-navarra. Els quasi vint quilòmetres entre Aire sur l'Adour i el petit poble de Miramont Sensacq són gairebé plans, a través de pistes que travessen camps de conreu, sobretot blat de moro, i boscos de pi. Si el dia és molt clar ja podem destriar, a l'horitzó, el Pirineu. A partir de Miramont Sensacq el camí guanya en atractiu i en desnivells. Passem per la solitària i bonica ermita romànica de Sensacq, i seguim fins al petit poble de Pimbo. Sortim de Pimbo en forta baixada i continuem fins a **Arzacq Arraziguat**, poble amb tots els serveis, per carretera secundària amb suau i constant pujada. A partir d'Arzacq Arraziguat el camí continua amb desnivells força suaus, superant plàcides serralades, en un bonic entorn rural amb un cert aire navarrès, i amb masos i casalots dedicats a la ramaderia. Anem creuant petits llogarets sense serveis com Louvigny, Lou Castet, Fichous, Larreule, Uzan (hi ha un alberg), Géus d'Arzacq i Poms. Afortunadament, en aquesta última localitat hi ha un bar i una botiga de queviures. Seguim el nostre agradable camí, passem per Castillon i arribem en lleugera pujada al poble d'**Arthez de Béarn**, emplaçat sobre un turó i que ofereix als pelegrins bons serveis i un alberg cinc estrelles. Sortim d'Arthez de Béarn per carretera i anem baixant, quasi sense adonar-nos, a la vall del torrent de Pau. Creuem el torrent seguint la carretera i arribem al poble de Maslacq. Resseguim la vall uns quatre quilòmetres per tot seguit superar dues serres, amb contundents pujades i baixades, fins arribar al petit poble de Sauvelade. El camí entre Sauvelade i Navarrenx és una autèntica preciositat: un agradable passeig rural per bones pistes, però això sí, amb alguns desnivells. Finalment, baixem a la vall del riu Oloron, passem pel petit poble de Méritein i entrem a la històrica població fortalesa de Navarrenx.

De Navarrenx a Saint Jean Pied de Port. Sortim de Navarrenx per la porta de Saint Antoine i tot seguit creuem el riu Oloron. En lleugera pujada arribem a Castetnau Camblong i seguim d'una llarga tirada per un camí boscosc i agradable, amb suaus desnivells, fins arribar primer a la petita vila de Lichos i poc després al poble d'Arroue, on disposem d'un senzill alberg. Aquells que vulguin visitar **Saint Palais** cal que, des d'Arroue, segueixin la carretera amunt, passant abans per Etcharry, Domezain i Béhasque. Nosaltres seguim el camí principal i, per tant, sortim d'Arroue retrocedint un petit tram de carretera i passant pel costat de l'aristòcrata castell de Joanthe. El camí torna a ser una autèntica delícia, ara sí amb alguns desnivells, i avancem per pistes agradables, creuant boscos i prats, amb molta ramaderia, i gaudint d'un paisatge característic del País Basc i Navarra. A Larribar Sorhapuru creuem la carretera de Saint Palais (localitat a 6 km seguint la carretera a la dreta), passem per la petita vila de Hiriburria i fem una llarga pujada fins a la capella de Soyarza, on ens delectem amb les espectaculars vistes de les valls pirinenques. A la baixada, en una cruïlla de camins, trobem l'estela de Gibraltar, un petit monument de pedra discoidal que assenyalava el punt d'unió de tres importants Camins de Sant Jaume: el nostre, procedent de Le Puy, el procedent de Vézelay i el procedent de Tours. Arribem a Ostabat passant per dins d'un fantàstic túnel vegetal que gairebé ens deixa a les fosques. D'Ostabat a Saint Jean Pied de Port el camí no té cap dificultat, atès que caminem sempre a prop, i a estones al costat, de la carretera departamental D 933. Sortim d'Ostabat per la part alta del poble i baixem per un bonic camí fins a aquesta carretera. La seguim de ben a prop i passem pels pobles de Larceveau, Bastida Xoko i Utziarte. Més amunt d'Utziarte passem al costat d'un bonic creuer, deixem la carretera a la dreta i seguim per pistes la mateixa vall, passant per Gamarthe i Bussunarits, abans d'arribar a la població de **Saint Jean le Vieux**, que disposa de tots els serveis. Quatre quilòmetres més endavant arribem a Saint Jean Pied de Port, preciosa i turística població a la vall del Nive, als peus del Pirineu. L'entrada a la vila per la porta de Saint Jacques és la sensacional culminació d'un camí extraordinari: el Camí de Le Puy. Per llegir la descripció del recorregut fins a Santiago vegeu la pàgina del Camí Francès.

Desnivells

Pel que fa als desnivells dividirem el recorregut en tres trams, cada un dels quals presenta unes característiques determinades. Els trams són:

De Le Puy a Figeac. Aquest tram és on el camí presenta els desnivells més importants, atès que creua més de la meitat de l'enorme massís central francès, amb altituds que van dels 600 als 1.500 metres a la part central, baixant als 300 passat l'altiplà de l'Aubrac. Tanmateix, per als caminants una mica entrenats i acostumats als camins de muntanya no ha de suposar cap dificultat excessiva. Les pujades i baixades que, això sí, hi ha a totes les etapes, tenen uns desnivells per superar d'entre 300 i 600 metres. Així doncs, no estem parlant de desnivells 'pirinencs', sinó de desnivells típics de la muntanya mitjana. La cota màxima de tot el camí, superior als 1.400 metres, la trobem entre els pobles de Nasbinals i Aubrac, en un territori dur però d'una bellesa fascinant.

De Figeac a Moissac. Els bonics paisatges ondulats de la campanya francesa continuen presentant alguns desnivells al caminant, però res comparat amb el tram anterior. El perfil del recorregut és més suau en aquest tram (la cota sempre se situa per sota dels 350 metres) i els desnivells habituals que cal vèncer són menors de 150 metres.

De Moissac a Saint Jean Pied de Port. A partir de Moissac la cota encara baixa més i molt poques vegades se situa per sobre dels 200 metres. Sense ser un camí completament pla, els desnivells són quasi testimonials i no presenten cap dificultat al caminant que dies enrere creuava valentament les muntanyes de la regió d'Alvèrnia.

I, per acabar, una última consideració força important. Com ja s'ha comentat abans, el traçat del recorregut està més pensat com a GR que com a Camí de Sant Jaume i, algunes vegades, el camí es 'distreu' pujant i baixant alguns turonets i serres fàcilment evitables si es segueix una pista no senyalitzada (n'hi ha moltes d'asfalt). Tot i que, com a principi general, el més recomanable és seguir el camí senyalitzat (per no perdre'ns, per no trobar-nos-el mai tallat, etc.), va bé conèixer totes les possibilitats que tenim al davant, atès que no sempre tindrem el cos 'per ballar sevillanes', ni sempre farà bon temps... Per tot això i més, i molt especialment en aquest camí, serà bo disposar de mapes topogràfics com els que tenen les tres petites guies (molt fàcils d'adquirir a França) de la FFRP i que cobreixen en conjunt tot el recorregut (vegeu la pàgina de les guies dels camins). Un dels molts exemples d'això, potser el més significatiu, és el tram entre Moissac i Malause: si seguim el camí principal anirem per una serra sense parar de pujar i baixar; en canvi, si seguim el camí que avança en paral·lel al canal del Garona, ens evitarem els desnivells i escurçarem el recorregut ben bé un parell de quilòmetres. Les diferents opcions per anar d'un poble a un altre són igual de vàlides, però serà bo conèixer-les per poder triar a consciència.

Cultura

El Camí de Le Puy, com ja s'ha esmentat, fou el primer i més important de tots els camins històrics de Sant Jaume per terres gal·les, transitat des del segle X per desenes de milers de pelegrins. Com a conseqüència, ha acumulat en els seus principals llocs de pas un **extraordinari patrimoni cultural** només comparable amb el patrimoni del nostre estimat Camí Francès.

Algunes de les viles d'aquest camí tenen el privilegi d'estar considerades una de les més boniques viles de França (*un des plus beaux villages de France*), un qualificatiu que atorga una entitat privada i que ha adquirit amb el temps un cert prestigi. Només 149 pobles tenen aquest reconeixement, dels quals 7 es troben en aquest camí. Podríem dir que és quelcom semblant a les 'estrelles Michelin' dels restaurants però amb referència als pobles...

Al igual que diem a la pàgina dedicada al Camí Francès, escriure amb justícia sobre els aspectes culturals del Camí de Le Puy també requeriria no menys paraules que les contingudes en cinc toms de l'enciclopèdia britànica. Tanmateix, l'objectiu d'aquesta web és oferir una visió global del camí; per tant, i essent plenament conscients de deixar-nos coses importants per dir, presentem tot seguit una llista dels vint-i-cinc monuments o indrets més rellevants en l'àmbit cultural que trobem al llarg d'aquest camí. No hem inclòs el poble de Saint Jean Pied de Port, atès que ja es tracta a la pàgina del Camí Francès. Com sempre, presentem aquesta llista seguint l'ordre de la marxa:

La ciutat de Le Puy en Velay. La bonica, singular i sorprenent ciutat de Le Puy (*Lo Puèi* en occità) transpira xacobeisme pels quatre costats, com fan paleses les nombroses referències medievals al Camí de Sant Jaume que hi trobem. La **catedral de Notre Dame** (segles XI-XII), de factura romànica i amb evidents influències àrabs, s'aixeca als peus de la roca Cornielle, un pujol d'origen volcànic al cim del qual, a banda de ser un excel·lent mirador de la ciutat, s'alça la monumental estàtua de Notre Dame de France (any 1860). A la catedral, declarada Patrimoni de la Humanitat, s'hi accedeix a través d'una llarga escala de pedra des del carrer *des Tables*, i s'hi venera la verge 'negre' (segle XVIII). Cada dia, a les set del matí, s'oficia la missa de benedicció del pelegrí. El claustre (segles XI-XII), també bàsicament romànic però amb influències diverses, està considerat un dels més bonics d'Europa. D'altra banda, i emplaçada fora del casc antic, amb una ubicació que resulta fascinant i impossible, al cim d'una agulla de roca volcànica de gairebé de cent metres d'alçada, trobem l'església romànica de Saint Michel d'Aiguilhe (segle XI), a la que s'hi pot accedir per unes escales molt dretes.

La Torre dels Anglesos (Saugues). La Torre dels Anglesos, construïda al segle XII, és l'únic vestigi que resta d'un antic castell. Mirador excel·lent, la torre acull avui dia una exposició permanent que ens explica les feines d'antany vinculades als boscos.

L'església de Nasbinals. Al bell mig del poble, l'església de Nasbinals (segles XI-XII), d'estil romànic, es presenta com una edificació sòbria i poderosa. El seu campanar sobresurt per damunt del poble, com un far que guia als caminants en l'immens oceà de l'Aubrac...

El Pont Vell i la Creu del Pelegrí de Saint Chély d'Aubrac. A la sortida de la població de Saint Chély creuem el riu Boralde pel gòtic Pont Vell (segle XIV), presidit per la Creu del Pelegrí i declarat Patrimoni de la Humanitat.

El poble de Saint Côme d'Olt. És el primer dels set pobles del camí que té l'honor, sens dubte merescut, de formar part de les viles més boniques de França. Emplaçat al peu dels contraforts del massís de l'Aubrac, aquesta pintoresca vila fortificada, de carrerons laberíntics, conserva en bon estat les antigues edificacions medievals. L'església gòtica de Saint Côme i Saint Damien (segle XVI) és famosa pel curiós sostre tort del campanar, una fina silueta

en forma d'espiral, bonica imatge que s'ha convertit en la icona de la població. També mereix una visita la Capella dels Penitents, construïda als segles XI-XII per als pelegrins.

El Pont Vell d'Espalion. A l'elegant poble d'Espalion hi destaca el preciós Pont Vell (segle XI) sobre el riu Lot, declarat Patrimoni de la Humanitat.

El poble de Estaing. Bellíssima vila medieval a la riba de Lot, que també forma part de les més boniques viles de França. L'imponent estructura del castell d'Estaing (segle XV-XVI) sobresurt amb espectacularitat sobre la vila, oferint la imatge que la caracteritza. Un altre dels monuments importants és el pont gòtic sobre el Lot, construït a inicis del segle XVI, i presidit per una estàtua de pedra de François d'Estaing, bisbe de Rodez. Finalment, cal destacar l'església de Saint Fleuret (segle XV), de riques vidrieres i que acull valuoses relíquies, i la capella d'Ouradou (segle XV).

El poble de Conques. Si el Camí de Le Puy està ple de joies arquitectòniques, la petita població de Conques (emplaçada en una concavitat, d'aquí el nom), de només tres-cents habitants i profundament vinculada al Camí de Sant Jaume des dels seus orígens, és la més brillant de totes. Cap construcció trenca l'harmonia del conjunt medieval. Forma part, amb tota justícia, de les més boniques viles de França, i és una referència internacional pel que fa a l'arquitectura romànica i a l'orfebreria medieval. L'**abadia de Saint Foy** (segles XI-XII), màxim exponent del romànic europeu, d'una bellesa i sobrietat admirables, fou aixecada per acollir els nombrosos pelegrins medievals, i encara avui dia la seva comunitat de monjos segueix oferint hospitalitat als pelegrins i caminants. De tot el conjunt cal destacar el famós timpà del Judici Final, les riques vidrieres, els vestigis del claustre i, molt especialment, El Tresor, la més completa col·lecció d'orfebreria religiosa francesa entre els segles IX i XVI, i on hi trobem la imatge coberta d'or i pedres precioses de Saint Foy. L'abadia i el Pont dels Pelegrins (segle XV) estan declarats Patrimoni de la Humanitat.

La ciutat de Figeac. La ciutat històrica, amb carrerons tortuosos i estrets, i amb un conjunt excepcional de palaus i cases força ben conservades, ens parla del que havia estat, temps enrere, una ciutat medieval rica, dinàmica i pròspera. Avui dia, Figeac ofereix als seus visitants un ric patrimoni monumental com per exemple: l'hotel medieval, avui Museu de la Moneda (segle XIII); el gran palau de Balène, avui hotel (segle XIV); les esglésies, ambdues de base romànica, de Notre Dame du Puy i de Saint Sauveur, i la bonica Place des Écritures, amb una obra contemporània de granit negre que reproduceix a gran escala la Pedra de Roseta. Menció a part mereix el museu Champollion, dedicat al més il·lustre fill de la ciutat, l'egiptòleg Jean-François Champollion (1790-1832), que va desxifrar el jeroglífic egipci en saber interpretar els textos escrits a la Pedra de Roseta (trobad a Egipte i que està exposada en el Museu Britànic des de 1802), fent llum al coneixement de la civilització de l'antic Egipte.

El poble de Cajarc. Tot i que a prop de Cajarc s'han trobat nombrosos vestigis prehistòrics, l'origen de la població és una fortificació romana denominada Hébrardie. L'agradable població de Cajarc, emplaçada a la riba del cabalós Lot i al mig d'un circ de penya-segats, presenta als visitants un casc antic de cases medievals ben conservades, els vestigis del castell d'Hébrardie (finestres gòtiques), la capella des Marinier (segle XII), i l'església, del segle XIII i amb importants reformes posteriors.

El convent de les Filles de Jesús (Vaylats). A la petita població de Vaylats s'alça l'enorme convent de les Filles de Jesús, construït a inicis del segle XIX, on les monges d'aquesta comunitat acullen amb afecte als pelegrins. L'església, d'estil romànic, presenta un estilitzat i curiós campanar en agulla.

La catedral de Saint Étienne (Cahors). La catedral de Saint Étienne, de base romànica, fou fundada els segles XI i XII, i es va ampliar posteriorment amb diferents fases constructives fins al segle XVII. L'edificació presenta un aspecte auster, amb una única nau molt ample d'on sobresurten dues enormes cúpules d'estil bizantí. Cal també destacar el bonic claustre gòtic (segle XVI).

El pont Valentré (Cahors). Una altra de les joies del camí. Els pelegrins surten de la ciutat de Cahors a través del bellíssim i original pont Valentré (segle XIV), un dels millors i més ben conservats ponts medievals de tot Europa. El pont, que salva el riu Lot, consta de sis arcs gòtics i tres imponents torres quadrades, que s'eleven quaranta metres sobre el nivell de l'aigua. La bonica imatge del pont s'ha convertit en una icona tant de la ciutat de Cahors com del Camí de Le Puy.

El poble de Lauzerte. El poble medieval de Lauzerte, fortificat sobre un turó, també està considerat una de les més boniques viles de França. El casc antic conserva cases, de pedra blanca, dels segles XV-XVIII, algunes parets de les quals formen part de la muralla. L'església de Saint Barthélemy només conserva de l'edifici primitiu la portalada (segle XIII) que dona a la acollidora plaça porticada de Cornières, centre històric de la població. Ben a prop, junt a l'antiga muralla, el Jardí del Pelegrí escenifica en forma de joc, semblant al joc de l'oca, la història i el recorregut iniciàtic del pelegrinatge a Compostel·la.

L'abadia de Saint Pierre (Moissac). Som davant d'un dels conjunts arquitectònics més extraordinaris i valuosos de França. L'abadia, un dels més importants cenobis de França a l'edat mitjana, fou fundada al segle VII i adscrita a la poderosa ordre de Cluny al segle XI. El **claustre** està considerat, pels francesos, el millor del món. I potser, aquesta vegada, tenen raó, doncs realment és d'una bellesa admirable: les arcades de les galeries descansen sobre columnes de marbre, magníficament esculpides, simples i dobles alternativament excepte als angles i al centre de cada galeria. Tant el claustre com el **timpà** de la portalada sud (amb una representació de l'Apocalipsi de Sant Joan), ambdós romànics d'inici del segle XII, estan declarats Patrimoni de la Humanitat.

El poble d'Auvillar. Emplaçat sobre un esperó rocós junt al riu Garona, Auvillar forma part del selecte grup de pobles amb l'etiqueta de ser una de les viles més boniques de França. El nucli històric es troba excel·lentment conservat, amb construccions que daten dels segles XVII i XVIII. La plaça del centre és triangular, i al mig hi destaca un mercat circular sobre columnes (inici del segle XIX). Altres monuments notables són l'església de Saint Pierre,

original del segle XII però amb importants reformes posteriors, i l'elegant torre del rellotge (segle XVII), per la porta de la qual s'entra a la ciutat vella.

La catedral de Saint Gervais (Lectoure). Al centre de la històrica població de Lectoure sobresurt la torre del campanar, imponent i sòbria, de la catedral de Saint Gervais. La catedral fou construïda al segle XIII, destruïda en temps de Lluís XI i tornada a aixecar al segle XV. A l'interior hi destaquen les riques vidrieres, uns interessants retaules dels segles XVIII-XIX i una imatge en marbre blanc de la Verge Maria (segle XVIII).

La col·legiata de Saint Pierre (La Romieu). En el petit poble de La Romieu, vinculat en els seus orígens al Camí de Sant Jaume, hi trobem la monumental col·legiata de Saint Pierre (segle XIV), d'estil gòtic, declarada Patrimoni de la Humanitat. L'església està formada d'una sola nau i, de tot el conjunt, hi destaca el bellíssim claustre.

La catedral de Saint Pierre (Condom). Condom, bressol i capital de l'armanyac (segons diuen, el més antic aiguardent de França), presenta la seva catedral de Saint Pierre (segles XV-XVI) com el monument més significatiu. Cal destacar-hi, d'una banda, l'única i enorme nau, d'estil gòtic, amb les voltes, l'orgue (segle XVII) i les estàtues de pedra d'àngels i sants, i, d'altra banda, el claustre, també d'estil gòtic.

El poble de Larressingle. Un altre dels pobles que formen part de les més boniques viles de França. Situat a vuit-cents metres fora de la ruta, el petitíssim poble medieval de Larressingle també rep el nom de 'la petita Carcassona', atesa la seva configuració circular i fortificada. La muralla, del segle XIII, encercla completament el poble i només té una porta d'entrada, amb un pont fix que salva la rasa (a l'edat mitjana el pont era llevadís). A l'interior es conserva l'església romànica de Saint Sigismond (segle XIII).

El poble de Montréal du Gers. També està considerat una de les més boniques viles de França. És una antiga ciutat fortificada, construïda al segle XIII, i emplaçada sobre un antic assentament romà (en queden importants vestigis al pujol de Séviac, ben a prop). La gran plaça del centre, amb magnífiques arcades de pedra, els pintorescos carrerons d'aspecte medieval, la imponent església gòtica fortificada (segle XIII) i l'edifici de l'ajuntament (segle XVIII) són els elements més rellevants de la població.

La catedral de Saint Luperc (Éauze). Al centre del bonic poble d'Éauze s'alça la catedral gòtica de Saint Luperc (segles XV-XVIII), formada d'una sola nau longitudinal sostinguda amb sòlids contraforts. Força peculiar és la torre octogonal del campanar.

L'església de Sainte Quitterie (Aire sur l'Adour). Emplaçada en un pujol, a la sortida d'Aire sur l'Adour trobem l'església de Sainte Quitterie (segles XI-XIV), de base gòtica, tot i que el cor i la capçalera són d'estil romànic, que està declarada Patrimoni de la Humanitat. La cripta acull un sarcòfag de marbre blanc (segle IV) amb la sepultura de la jove princesa màrtir Sainte Quitterie, decapitada en no renegar de la seva fe catòlica.

L'ermita de Sensacq. Solitària en el camp ras, poc abans de la població de Pimbo, ens sorprèn la sòbria ermita romànica de Sensacq (segle XI), dedicada a l'apòstol Sant Jaume.

Les fortificacions de Navarenx. La seva condició fronterera i el pont sobre el riu Oloron del segle XIII (l'actual data del segle XVI), que facilita l'accés al Pirineu, convertí el poble de Navarrenx, al llarg de la història, en un bastió estratègic que calia defensar. Dels més notables monuments de l'arquitectura militar que han sobreviscut al pas del segle cal destacar la porta de Saint Antoine i les muralles (segle XVI), l'arsenal (segle XVII), el polvorí (segle XVI) i la font militar (segle XVI), que assegurava el subministrament d'aigua en cas de setge.

Nota: Si aquest document t'ha estat útil i tens un web o un blog, ajuda a la difusió de Gronze amb un enllaç.

BUTLLETÍ TRIMESTRAL DE GRONZE.COM

Si vols rebre còmodament en el teu mail les novetats de Gronze.com dóna't d'alta al butlletí trimestral:

[Alta al butlletí](#)

Relats de pelegrins

Relat de Luis Bona (esp)
(<http://www.gronze.com/documents/pdf/021cas.pdf>)